

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr 17. ANULU XVII.

Telegraful este de două ori pe săptămână: joia și Duminică. — Prenumeratunica se face în Sabiu la expeditorul foieci pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretul prenumeratunicii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte partile ale Transilvaniei, si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. éra pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si terii straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratul se plătesc pentru
întea ora cu 7. cr. sunta, pentru
a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a
treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, în 27 Februarie (11 Mart.) 1869.

Conferintă națională dela Mercurea.

In nrulu 15 alu diuariului nostru amu disuca nu voimu sa preocupâmu conferintăi, si in adeveru noi amu asteptat resultatul ei.

A ne d'a o judecata asupra resultatului inca nu voimu. Cetitorii voru află din cele de mai la vale publicate, ca resultatul este contra principiilor noastre si asiă judecată nostra aru putea fi privita de unu feliu de isbenda, de ceea ce sa ne ferescă Ddieu.

Unu lucru ne malnescă si acelă adeca, ca nu amu putută căstigă convingerea despre ratacirea noastră in directiunea pentru care amu pledatu. Sperămu ca vomu si desbracati prin argumintele contrarilor nostri, inse nu su asiă. Causă pentru caea parerile noastre nu au potută petrunde in conferinta o lasămu neatinsa, pentru alte tempuri mai bune, cându d. e. nu va siedé nici unu vecinu reu pre la ferestrele noastre, sa asculte cu placere cându ne spunem a deveruri neplacute, noi intre noi, in casa; pentru tempuri, cându vomu vorbi fără de a ne suspiciună noi unii pre altii. *)

Aducemu inse si acum aminte sia cărui romanu, si cu deosebire celor ce suntu de a dreptul parasi la conducerea naționale, a luă cestiunea in modu mai objectiv, a esamină situatiunea din toate punctele de vedere si a nu se pune numai in pusul pura a simtiemintelor, pentru ca in casulu din urma putem si lesne sedusi, precându in casulu primu, e ce e dreptu, invingerea mai grea, caci are omulu a se luptă si cu sine, inse invincerea e mai probabilă.

Ce ne atinge pre noi vomu caută fără a ne amestecă in lucru pâna atunci, pâna cându vomu fi provocati de a muiā condeielu, — pentru cestiuni de felul celor deslegate in Mercurea, să pâna cându vomu vedé ca amenintia de undeva vré unu periculu, pentru națiune.

Atunci nu din isbândă, dura din obligamentu vomu relua de nou greaua missione de a scrie si a pledă pentru parerile noastre.

Conferintă națională dela Mercurea.

Conformu apelului publicatu in nrulu 13 alu acestui diuariu, erau in 23 Februarie adunati in Mercurea unu numeru frumosu de barbati intelighenti preoti si mireni, sosiți din cele mai multe părți a le tierei, parte că representanti ai conferintelor partiale, parte că participanti spontanei; lângă acestiă se mai aflau unu numeru frumosu de junime studiosa academica (parte din Sabiu, parte din Pest'a) si fruntași de ai comunelor satesci de prin pregiuru.

Conferintă se incepă la 10 ore inainte de a-médi. Dlu Convocatoriu alu conferintei Elia Macelariu saluta pre cei adunati si desfasura in o cuventare scopulu convenirei. Conferintă lu alege prin clamatiune de presedinte alu seu, pentru care incredere onorifica multiemesce adunărei.

Se alegu nolari: dd. Visarionu Romanu si Aronu Densusianu.

La propunerea presedintelui adunarea se scola si pentru că totu inceputulu sa fia de la Dumnedieu, D. Prot. Hane'a rostesce o rugaciune, in audiul tuturor.

Inainte de a trece la ordinea dilei presedintele propune ca sa se exprime in protocolu, ca adunarea este neclatita si nestramutata in creditintă si loialitatea sea cătra preinaltă dinastia Habsburg-Lothringen si cătra Majestatea Sea Imperatulu si Marele Principe Franciscu Iosifu I. Se

primesce intre clamatiuni entuziasme. Mai departe, sa se exprime: iubire si fratieta către toate națiunile colocuitorie, si in fine ca adunarea se supune legilor sanctiunate, si ca legile cari yatema pre națiunea română, acă se va nisui a le modifica numai pre cale legale. Aici se incepe o desbatere la care iau parte mai multi insi. Dlu Branu de Leményi face propunerea, ca legile sanctiunate trebuie respectate încătă acele suntu basate pre egalea indreptatire a naționalitătilor. In tipulu acestă emendata se primesce propunerea presedintelui.

Horj'a, doctorandu in drepturi si colaboratorul alu "Federatiunei", saluta conferintă in numele jumatei din Pest'a si face propunerea sa se conclida ca minoritatea se va supune majoritatii. Cea dinătău se primesce cu bucuria si se ia spre sciintia placuta; cea de a doua nu se primesce, pentru ca dupa usulu parlamentariu se intielege de sine.

La ordinea dilei propune dlu Visarionu Romanu, punctulu alu doilea din apelu, in privintia alegilor la diet'a din Pest'a. Se primesce propunerea si propunerii continua discursulu exprimendosi parerea de reu, ca națiunea dela 1864 incoce nu se intielege a supra unui programu. Se pronuncia pentru passivitate.

De aci incolo se incinge o desbatere viua la carea participara: Hosszu pentru participarea la alegeri si activitate, Muresianu pentru passivitate, Puscariu pentru activitate, Dr. Ratiu pentru passivitate, Porutiu pentru activitate. Mai urmara se pronunciă contra activitatii Densusianu, Axente, prof. Moldovanu si Dr. Tincu. *)

In fine mai vorbi Hosszu cuventul de incheiere si Vis. Romanu că propunerii si apoi presedintele.

(Ioca inainte de a incepe Dr. Tincu cuventarea sea sosesc unu telegramu dela Timisiora subscrisu de Al. Mocioni si Craciunescu carele saluta conferintă; s'a conclusu a se responde pre aceea-si cale).

Facandu-se propunerea că sa se inchida desbaterea pentru de a se pune cestiunea la votu, conferintă cu majoritate se decide pentru passivitate numai cinci insi: Hosszu, Porutiu, Bardosi si Cristea pentru activitate.

Conferintă se suspende si din ospitalitatea cea marinimosa a presedintelui se răstaură la unu frugalu dejunu.

Dupa aceasta pauza se desbate procederea specială a politicei passivitatii. Se alege unu comitet central cu presedintia in Sabiu, sub presedintia duii Elia Macelariu. Membrii fura alesi din Sabiu:

Hane'a, Bolog'a, Pope'a, Dr. Nemesiu, Visarionu Romanu si Russu;

din Brasovu: Baritiu, I. G. Ioann si Demetriu Log'a;

din Fagarasiu: Antonelli, Branu de Lemény si Densusianu;

din Blasius: Elia Vlassa si I. Moldovanu;

" Resinari: Dr. Stoi'a;

" Cricău: Axente;

" Rosia Abrudului: Balintu;

" Turda: Dr. Ratiu;

" Ghirla: A. Muresianu;

" Desiu: Gavriilu Maniu sen.

" Naszudu: Ioachimu Muresianu;

" Szasz-Regenu: Maieru;

" Orestia: Dr. Tincu;

" Aiudu: Nicol. Gaetanu.

Se propune a se considera memorandele asternute de Baritiu si Dr. Ratiu de ale conferintei, la ce se reflectă ca de ore-ce li s'au votat mul-

*) Cuventările cele mai insemnante ne vomu stradui a le procură dupa stenografia si a le publică. Red.

tiamita pentru purtarea densilor, propunerea acesta devine de prisosn. La 5 3/4 se incheia conferintă si după acăstă urmăza un prânz grandiosu la presedintele, carele dură pâna tardiu. Cam pre la 8 ore junii dela academie de drepturi din Sabiu si altii facura unu conductu frumosu de facile, carele se postă dinaintea locuinței presedintelui. Acestă esă, la clamatiunile purtatorilor de facile, pre balconu. Juristul N. Densusianu rostis unu cuventu acomodat solemnitătiei, la care presedintele respuse cu caldura, terminandu cu: "sa trăiesca Majestatea Sea Imperatulu si Marele Principe Franciscu Iosifu I," la care se respuse cu vii clamatiuni. Dupa retragerea duii Elia Macelariu de pre balconu, mai fura provocati prin clamatiuni si altii.

A doua dî se verifică protocolul si dlu Dr. Tincu asterne pre măs'a conferintei unu memorandum, care-lu primise spre a raportă asupra-i; facă propunerea, ca sa se predă comitetului central că sa-lu păta studiu mai cu deameruntulu, după cum se cuvine unui asemenea actu. Se mai face propunerea unei colecte pentru acoperirea speselor pentru agendele comitetului; inceputulu se face déjà aci in sala.

Evenimente politice.

In politică din lăintră si din afara a fostu de unu tempu incoce linisce mare. Caletoria Majestătilor Loru prin Croatiă este unu evenimentu mai momentuos si apoi vre-o căte-va miseri electorali in Ungaria, cari au datu de grigia ministeriului si cari, déca nu ne inselăm in semnele ce le vedem in iliaristică pestana, voru putea avea urmarea, ca legislatiunea va restringe libertatea de pâna acum de intruniri etc.

In politică din afara putem privi cuventarea regelui Prussia, că presedintele alu federatiunei nordice, dreptu de unu evenimentu mai insemnatu. Ea ince, prin tienută a cea mai multu privitoră la afaceri curente, perde coloritul politicu si doritorii nu astă nici in trens'a ceva ce aru avea natură de a schimbă liniscea politică de acum.

Revista diuaristica.

Cetim in "Tromp. Carp."

Preste curendu Reichsratulu din Vien'a va luă in deliberatiune cestiunea privitoră la autonomia Galitiei. Tota pres'a austriaca este seriosu preocupata despre resultatulu ce va obtine acăstă cestiune, care nu tientesce mai multă decâtă a atinge dualismulu inaugurate de politică domnului de Beust.

In adeveru, déca autonomia Galitiei se va admite in principiu, si se va aplică in faptu, conformu cererei formulate de diet'a din Lemberg, Galitia va luă in imperiul austro-magiaru, totu accea-si pozitie si insemnatate politică, de care se bucura astădi Ungaria. O asemenea isbenda aru lovi tare in dualismu si aru merge si mai departe: aru dă o ocasiune de a revisu chiaru constitutiunea imperialu, si prin urmare reorganisarea imperialu aru dă din nou de lucru ómenilor politici din Vien'a; la din contra, déca Reichsratulu va respinge cererea dietei din Lemberg, lasendu lucrurile in starea in care se gasescu, atunci după cum asigura jurnalulu "Independentia" deputatii poloni suntu otariti a se retrage din adunare, si in casulu acestă Reichsratulu nu va mai putea functiona.

Cestiunea acăstă, dura, pote sa dea ocasiune guvernului vienesu a reveni asupra dreptului special ce s'a recunoscutu ungurilor, eu nimicirea drepturilor celor-lalte națiuni, a face astfelu că autonomia sa fie unu principiu generale aplicat la toate naționalitătilor fără exceptiune. Noi credem ca

numai când s'ar admite acăsta sistema în organizarea imperiului, se va putea crede că s'a organizat ceva stabil. Până atunci ori cătu de paternica s'ar parea sistem'a lui de Beust, orientat de mult s'ar propă unguri în pînă și corona săntului Stefanu, preste tôte aceste pretensiuni există unu dreptu, dreptu tare și nestramutat, dreptu care face parte din politică secularului în care traimu, dreptul care recunoște naționalităților o existență propria, autonomia loru, dreptu care s'a reclamat necontentu de unguri, și care dreptu nu poate să dispara astăzi, numai pentru ca ungurii l-au obținut pentru națiunea și gîntea loru.

Emisulu

ministrului r. ung. de interne bar. Wenckheim către Guvernului reg. în afacerea scaunelor Salistei, Talmaciului și a unor comune granicierie Nr. 20,826/1868.

Comunele scaunelor filiale a Seliștei și a Talmaciului, mai departe reprezentanții fostelor comune graniciere, Jina, Orlatu, Vestemu și Racovita s'a adresat nemijlocită către mine, ca populația reprezentată prin ei, care în faptă se administrează din partea scaunului Sabiuului sa se imparte și de asemenea drepturi politice, că și ceea-lalta populație a scaunului Sabiuului.

Numele scaune filiale au urgeat organizarea relațiunilor publice ale drepturilor loru și prin un memorandum asternutu casei reprezentanților și dela acăstă transpusu mie spre esecutare și din scrisoare acestor obiecte m'am convinsu, ca populația comunelor suplicantă a fostu intru adeveru până acum eschisa dela drepturile politice ale propriei administrații.

Inconvenientia acestei stări nu o desconsideră nici comitele provizoriu alu națiunei sasesci în raportul seu din 5 Iunie a. c. nr. 539 și dice, că starea acăstă numai pentru aceea să se mai susțină până la eventuală împartire a terei, pentru că după parerea lui comunele cestionate de jure nu se tienă de fundul regescu, ce să Majest. Se a. r. apostolica a bine-voiu prin prea in. rezoluție din 7 Mai 1863 a recunoște ordinandu despartirea acestor comune de scaunul Sabiuului.

De ore-ce insă partea aceea a prea in. rezoluționi, în urmă cărei comunele numitelor scaune filiale aru fi fostu să se încorporeze pre basea unei dispozitii din partea guvernului reg., său unei j. risdictiuni streine său se formeze o jurisdictiune proprie, încă până acum nu s'a putut efectua, prin urmare suplicantele scaune filiale se administră în faptă și acum din partea scaunului Sabiuului și totu nu suntu împartasite de drepturile politice și ale propriei administrații că ceea-lalta populație a fondului regescu:

și de ore-ce intrebarea, ca cărei jurisdictiuni să se încorporeze comunele cestionate, său sa se formeze o jurisdictiune proprie, se poate rezolvă numai prin corpul legiuitoru, suplicantii iusa și până atunci neputindu-se eschide în contră legei dela eserciarea drepturilor politice:

Ordinezu regescului Guvern pre basea art. de leg. 43. 1868 în privintia detaiurilor unui Transilvaniei cu Ungaria după §. 18 a plenipotentii primite cu susținerea facticilor relațiuni administrative a acestor comune până la o decisiune legislative — a trimite comitele provizoriu a națiunei sasesci o copie a acestei ordinatiuni și ai demandă fără întârziere: ca comunele numite a scaunului Sabiuului în sensulu §. 12 ruprica 2 a punctelor regulative din a. 1804, se exercizează asemenea drepturi municipale, ca celelalte comune, lăudându în privire, ca în sensulu art. de lege II 1848 a dietei din Clusiu și a instructiunii electorale din 24 Decembrie a. t. se participează și la alegerea de deputati pentru dietă viitoră.

In urmă petiunii din districtul Brasovului pentru organizarea drepturilor loru municipali adresata casei reprezentative și dela acăstă spre esperare mie predată, ordinezu pre basea art. de lege 43, 1868 în privintia detaiurilor unui Transilvaniei cu Ungaria § 10 rubr. 2, reg. guvern totu odata că să iee astfelu de dispozitii, că comunele cestionate până la o organizație definitivă pre calea legislației, să se imparte și de asemenea drepturi politice și autonome că tôte ceea-lalta comune a fondului regescu.

Aclusile raportului de sub nr. 11,322/1868 și petiunile respective se retrimit pentru înscrisuirea rezultătoare a suplicantilor, retinendu-se acelă premergătoare de sub nr. 26,289. 1868 pentru vre-o întrebuiere oficioasă.

Bud'a, în 24 Ianuarie 1869.

Bar. Bela Wenckheim, m/p.

Nota Magistratului.

Nr. M. 949/1869.

Nr. Comit. 136 transmite o copia vidimă a in. emisă ministeriale din 24 I. tr. Nr. 20,826/1868, prin care se ordinează incorporarea în scaunul Sabiuului a comunelor scaunelor filiale, a Salistei și a Talmaciului, apoi a comunelor, Orlatu, Jina, Vestemu și Racovita, cu acea demandare, că în sensulu in. ordinatiuni să se facă fără întârziere dispozitiunile necesare, ca comunele numite să devină — până la o organizație definitivă a acestor relații prin legislație — la exercierea drepturilor politice, ce sunt garantate prin punctele regulative din an. 1804 §. 12 II. comunelor din pamentul sasescu; îngrijindu-se totu odata, că aceea pre basea legilor electorale din 1848 se poate participa la alegerile de deputati.

Despre acăstă să se incunoască suplicantii pre lângă retramiterea petiunilor avându de a raporta despre dispozitiunile facute în tempu de 14 zile.

In. emisă ministeriale se împartășește în traducere germană pentru luarea spre sciștă onor. comunității cetățiene cu privire la constelaționile facute din 16 Maiu 1861 nr. com. 208 cu acea adaugare, că magistratul corespunde în ordinatiuni numai decât se începea organizația după punctele regulative a oficiilor comunale și a comunităților în comunele Talmaci, Talmaciu, Boția, Porcesci, Sebesiu de susu, Sebesiu de josu, Selisce, Galesiu, Cacova, Sibiul, Tilisca, Vale, Orlatu, Jina, Racovita și Vestemu, că și acestea de acă înainte precum cele-lalte 27 comune scaunale se-si poate trimite reprezentanții loru în adunările scaunale.

In privintă alegerilor dietali n'a fostu nici o dispozitie necesarie, deoarece comunele acestea și locuitorii loru îndreptățiti la alegeri n'a fostu eschisă și până acum dela dreptul alegerei de deputati pentru dieta.

Conchiemarea cei mai deaproape adunări scaunale se se esfunda asemenea că până acum numai la cetate și la cele 27 comune scaunale, pentru că să se incunoască suplicantii acăstă corporație, care până acum a fostu reprezentanții scaunului Sabiuului despre acăstă in. rezoluție, prin care se ordinează incorporarea și a altor 16 comune, în scaun și adunările scaunale, ce până acum a statu numai sub jurisdictiunea magistratului din Sabiu fără să fi comune scaunale.

Dupa ce adunarea scaunala va primi acăstă înscrisuire, și după ce se va organiza reprezentanții comunale, numai decât se va conchiemă și aceste 16 comune incorporate la fiecare adunare scaunale până atunci, până când dietă va otari său administrația loru în o jurisdictiune proprie său incorporarea definitivă la vre-o altă jurisdictiune.

Sabiu în 17 Februarie 1869.

Magistratul cetățianu și scaunulu prin Fleischer.

In contra emisului ministerialu de mai susu. Bar. Bedeus face urmatorea

Propunere.

In consonantia cu concluzile mai înainte aduse în privintă acăstă de comunitate, în 29 Apriliu, 16 Maiu, 6 Iuniu și 20 Augustu 1861 Nr. 156,108—254 și 357/1861 aru fi de otariu despre substratul inclit. Magistratul scaunulu și cetățenii, dandu urmatorea declaratiune ce aru fi să se aduca la cunoștință celei mai de aproape adunări scaunale prin o deputație alăsă din midilocul comunităției spre sepopulu acesta.

Declaratiunea comunităției scaunului Sabiu în privintă a încorporării ordinate prin emisul ministerialu din 24 Ianuarie 1869 Nr. 20,826/1868 a comunelor din cele șapte județe a Talmaciului și Salistei și a comunelor graniciere Jina, Orlatu, Vestemu și Racovita, în adunarea a Sabiuului.

Cum se vede din emisul in. ministeriu r. ung.

de interne din 24 Ianuarie a. c. nr. 20,826 1868, împartășită acestei comunități din partea incl. magistratul în traducere germană sub 17 Februarie nr. m. 949/1869, a dispus o petiție a celor săpte judece Talmaci și Salise și a fostelor comune graniciere Jina, Orlatu, Vestemu și Racovita pre du ministrul de interne a ordină pre calea r. guberniu, că mentionatele comune — cu susținerea administrației loru factice — se exercită în sensul §. 12. rub. 2 a punctelor regulative din a. 1804, asemenea drepturi municipale cu celelalte comune din scaunul Sabiuului și se participe în sensul art. II. de lege din Clusiu 1848 și a instrucțiunii electorale din 23 Decembrie a. tr. la allegerea de deputat pentru dietă viitoră.

La o cerere unilaterală s'a esmisu acăstă ordonanță, ce atinge atât de aproape scaunul Sabiuului și în genere națiunea sasescă, fără dea respectă principiul de dreptă în comun cunoscută: audiatur et altera pars.

Du ministru s'a destulit cu declaratiunile organelor regimului a gubernului reg. și a comitetului provizoriu a națiunei sasesci consilierei r. u. de secțiune M. Conrad. În poziția s'a de comisariu alu regimului și a facută acăstă raportul seu din 5 Iunie a. t. fără d'a asculta universitatea, care singura reprezentă națiunea sasescă. Sî nu s'a ascultat nici acăstă comunitate cetățiana, precum nici incl. adunare scaunale, de să aru fi fostu tempu de ajunsu spre acăstă.

Asă nu sau detrasu ocazia a motivă pre cale legală aceia, ce în raportul Dui comite provizoriu s'a pusu numai că o parere individuală.

Si numai emisul, din care vedem cu nelinișcire intentiunile cele mai contrarie intereselor noastre, și totu odata și otarirea contraria nouă, ne da ocazie, a ne dechiață să noi în privintă acăstă.

Chișu și acum ne e cu neputinția a dă o chiarificare petiției numitelor comune către ministeriu de ore-ce nu o avem înaintea noastră.

Si trebuie să ne marginim a luă în considerare nouă motivarea din in. emisă ministeriale a dispozitiei facute.

Emisul, mai înainte de tôte privesc în fapta aceea, ca populația comunelor suplicantă aru fi eschisă în contră legei dela exercierea drepturilor politice. Acăstă presupunere se primesc fără esaminare asă, precum poate va fi pusă în petiție și e sorginte dispozitiei respective, ce nu se marginesc a concede locuitorilor acestor comune exercierea propriei administrații, ci cuprind și aceea otari, că comunele acestea să participe și la alegerea deputatilor pentru dietă viitorie.

Acăstă presupunere insă e tocmai în privintă a participării la alegerile dietali gresită. Căci precum e cunoscutu locuitorii acelora comune îndrepătat la alegeri s'au conscris atâtă in. 1865 și 1866 cătu și la alegerea presenta de deputati, din partea comisiunilor electorale respective.

Spre acăstă n'a trebitu nici o otariere și de către adusul a putut se provină nomai dintr'o operatiune, ce s'ar fi putut delatură prin o esaminare mai de aproape a stărei lucrului.

Acăstă presupunere falsă va fi contribuită fără multă la aceia, ca, când a luat ministeriu acăstă cauza la pertractare, n'a adus otarierea de fată cu o charitate deplină în aprecierea stărei adevărate a lucrului precipitenduo cu respect la alegerile dietei viitoră într-un mod destul de tristu.

Actinnea comunelor neîndestulite și a populației loru contra marginirei drepturilor loru politice, n'a trebitu a se reduce la exercierea dreptului cetățenescu de statu, căci ea a fostu îndrepătată numai în contră restrictiunei dreptului și la participarea în administrația propria și autonomă, ce e garantată prin lege municipielor.

In privintă acăstă au avutu de a cere aceea comune ajutoriu, în privintă acăstă au fostu neconsiderate din cauza nefavorei relațiunilor anindelungat din partea regimului. Cauza acestor a n'a zacutu numai în nestatornică desvoltare a vieției de statu, ci mai multe inca în divergintă opiniunilor, ca cum să se aduca acestu ajutoriu mai bine. Necessitatea acăstă nu s'a potutu desconsideră, dără nu se poate intlege, ca în ce municipiu să-si exercizeze cestionatele comune dreptul administrației proprii?

O percepție nechiara a stărei lucrului a produs, purcedindu la deslegarea acestei cestioni, o otariere nedreptă.

Purcediendu din acestu punctu de vedere falsu ca disele comune se administră de scaunul Sabiiului, în ministeriu da ordinulu, ca acestea sa se conchieme, ca cele-lalte comune ale scaunului Sabiiului la adunările scaunale, și se exercize egale drepturi municipale cu acelea.

Nu e adeveratu ca scaunul Sabiiului aru fi purtată administratiunea in acelea comune. Adunarea scaunale nici odata nu s-a estinsu cerculu seu de activitate in administratiunea comunelor mai inainte supuse. Ea nici n'a fostu in positiune a avea influenția in regularea mesurilor economice și politiene a aceloru comune, avendu dupa punctele regulative de a-si estinde agendele sele numai asupr'a teritoriului scaunale. Si asiā nu ei i se pote ascrie, ca acele comune s'a lasatu sub administratiunea politica și sub jurisdicțiunea magistratului din Sabiu precum pâna la a. 1848 asiā și dupa reorganizatiunea din 1861 pâna acum.

Acăstă relatiune datează inca din aceea perioadă, când magistratul din Sabiu, ca a capitalei vecchiei provintie cibinense administră bunurile donate cetăției și celor siepte scaune asiā numite siepte județie eserciendu asupra populației acestora comune supuse și jurisdicțiunea competenta de domnul alu posesiunei.

Administratiunea economică a bunurilor celor siepte județie s'a luat mai târziu dela magistrat, cându, pre tempulu regulatiunei postulu de comite alu națiunei sasesci s'a despartit de oficiul unui jude regescu a Sabiiului, formandu-se cu tempu o cancelaria deosebită a universitatii și a administratiunei cassei națiunale. In privintia administratiunei politice și județie a remasu inşa magistratul Sabiiului insarcinat cu esercirea jurisdicțiunei dominale, nu că oficiolatul cetăției și a scaunului, ci numai jure delegationis din partea possessoratului celor siepte județie eserciindu dreptulu de jurisdicțiune că-i competea acestuia.

Acestea aveau valoare și in privintia bunurilor cetăției, preste care nu avea adunarea scaunale formata prin punctele regulative nici unu dreptu de administratiune și prin urmare nici jurisdicțiune.

Comunele cestionate care dopa 1848 s'a despartit de cas'a de josu resp. de complexulu confiniului militarii reintrara dupa raportulu oficiolatoru c. r. in a. 1861 eara-si in relatiunile administratiunei vechi.

Sustienerea relatiunilor facticei administratiuni a acestora comune, precum o esprima emisulu ministerialu, n'aru potea se aiba altu intilesu, decătu, ca acele comune se remana sub jurisdicțiunea vechiului dominiu a celor siepte județie și a cetății Sabiiului, nu inşa sub administratiunea scaunului Sabiiului.

In respectul acestăi, tienera referintielor vechi se arata mai întâi că o impovarare a Magistratului Sabiiului, care de abia pote suportă administratiunea comunelor tienatore de scaun și jurisdicțiunea in teritoriul scaunului, care cu personalul temporilor mai dinainte se ingrijescă de agendele ordinatiunilor esmise pentru oficiurile jurisdicțiunile c. r. de mai inainte, și căruia sa mai asigneze in modu necuvintatosu administratiunea unui numru insemnat de comune forte imposabile, care nu se tien de scaunul acestăi. Cesarcina e acăstă pentru magistratul Sabiiului se pote vedea chiaru, înându-se in considerare, ca acelă-si magistrat a fostu insarcinat nu numai cu agendele fostelor oficiolate cercuale c. r. din Sabiu și Orlat, in parte și Avrigu și oficiolatul delegat alu cetăției, ci a luat asupra-si și o parte insemnata a agendelor fostului oficiolatului cercualu c. r. in Sabiu și ale judecătoriei c. r. provintiale.

O urmare firésca a acestora e neincunjuravera traganare și pertractarea superficiale a multor a-faceri. De si acestea aru deveni totu mai daunose pentru populația cetățiana și scaunala, totusi scaunulu și comunele lui nu potu înmulți personalulu, nepotendu oferi spesele impreunate cu acestă; caci pentru administratiunea cetăției și a comunelor tienatore de scaun aru și de ajunsu magistratul cu numerulu ampliațiloru presenti. Nu e insă trebă scaunului de a îngriji de administratiunea comunelor straine.

Prin sustienerea relatiunilor factice a administratiunei in comunele suplicante, său cu alte cuvinte, prin incorporarea acelora sub administratiunea magistratului din Sabiu pre băse in emisulu ministerialu, s'aru venită atâtua cetatea cău și scaunulu astfelui, incătu luându in considerare consecințele neincunjurabile a le acestei ordinatiuni ne-

similiu necessitati a protestă chiaru și in contra a-cestei părți din emisul. Intrebarea că in ce municipiu sa-si exercize comunele suplicante dreptul de administration propria nu se pote deslegă dupa aceea, ca care oficiolatul să le adminisstreze?

Ea depinde dela aceea inprejurare și nu insemnă alta decătu sa se midilocesca, ca de ce municipiu sa se tienă aceste comune? Numai aceea pote fi deci intrebarea, de că nu se va formă unu municipiu propriu, ca in ce comitat, scaunu său districtu e teritoriul aceloru comune, nu sub ce oficiolatul a fostu.

Municipiul trebuie sa-si formeze organulu proprii sele administratiuni; municipiul e corporatiunea ce-si formăza, oficiul său. Numai o perceptiune gresita pote deveni la ideia ca municipiul are de ase formă in prejursul oficiului.

Pâna nu se incorporease comunele suplicante romanesci unui cercu sasescu trebuia chiarificata intrebarea că suntu ele intru adeveru pre pamentu sasescu, și tienuse de complexulu municipalu sasescu?

Ca acăstă n'a fostu nici odata, e cunoscutu, și se vede din aceea inprejurare, ca aceste comune a fostu donate de principale tierii, care n'avea dreptu se doneze din fundu regescu nici o palma de pamentu nici se despărtașca din corpulu naționalu.

Totu aceste comune stase din vechime, afară de Vestemu, in referintie subordinate, ce nu era convenientu naturei fundului sasescu.

Din referintă acăstă se esimase unele comune: Jiu'a, Orlat, Racovița, dupa ece'a comună scaunale Vestemu incorporendu-se confiniului militariu, pentru celelalte a durat acăstă referintia pâna la anulu 1848.

Cumca atâtua comunele domeniului Seliskei și a Talmaciului, cău și bunurile donate cetăției Sabiiului suntu in teritoriul comitatului, se vede și din intilesu verbalu a cărților fondationale, in care acestea suntu insemnate totu dea una ca possessio-nes și portiones possessionariae „omnino in comi-tatu existentes.“

Acăstă se vede din legea Approbatarum constitutionum pag. III. Tit: 46. art 6, unde se regulează possessiunile nației sasesci din comitate, ce stă sub jurisdicțiunea oficiolatoru comitatensi, unde intre altele se pote ceta: A Szász Nation levő Possessor Patronosoknak Vármegyebeli Joszágok, melyeket eddig is nem külünben birtak, mint, más nemes emberek, ezután is azon körban hagyatatak: a melyek pedig hét birák Joszáginak hivattanak avagy egyebképen is Vármegyeken bizataknak a Czirkalás és abbol következendö latrok buntetésekkel a minemű declaratio tételet in anno 1651 ezután is observáltassék.“

Acăstă o dovedesu mai încoło otarile respective ale acordelor incheiate in nația sasescă, ungură și secuiescă la an. 1692, unde s'a statorit, pentru de a se incungură frecări, in „bonis ut vocant VII judicum generalis malefactorum inquisitionis tempore VII, judicest tamquam domini terestres inquisitionem peragant in qua inquisitione pro testimonio adhibetur unus vice-judex Nobilium“; și mai departe: „in Sede Szeliste maneat jurisdic-tio Cottus Offium juxta usum haetenus observatum.“

Nu mai putiun documentează acestea otarile oficiolatoru, ce se esprima, pentru de a aminti numai un'a, forte chiara din partea forului producționalu din 28 Maiu 1772, ca sedes Selistei se tien de bunurile nobilitarie celor siepte județie, nu de fundulu regescu, ci de teritoriul comitatului.

Ce a fostu atunci e și acum dreptu, pâna nu se va otari altmirea pre cale legale.

Dupa ce in urmă prea in resolutiuni din 24 Martiu 1861, comitatele, scaunele și districtele ie-rasi a pasiștu in confiniile de mai inainte restabiliște și positiunea autonoma, s'a renoită și starea dreptului, ce in decurgerea tempului adese a fostu intreruptă.

La reorganizarea magistratului din Sabiu scaunulu și primă extensiunea de mai inainte; comunele, care nu se tienă de elu, nu potea fi chiamate in adunările scaunale, nu putea participă la alegerea oficiolatoru supremi. Punctele regulative putea fi singure datatore de mesură in privintia acăstă și se servescă de indreptarii. Acestea inşa era prescrise numai pentru comunele tienatore de scaun, și nu aveau valoare pentru comunele, ce erau pre tempulu regulatiunei supuse și incorporate confinielor militarii; ce se pote vedea și de acolo, ca acela-

dela regulatiune pâna astazi nu s'a organizat nici odatata după punctele regulative, nici n'au luat parte vre-o data in adunările scaunale.

Purcedere nici n'a pututu sa fie altă, pre-cum s'a reconoscutu acăstă espressivu prin pră in resolutiune din 7 Maiu 1866.

Cumca partea aceea a acestei pră in resolu-tiuni, in urmă căreia comunele domeniului Talmaci și Seliste să se incorporede său unei jurisdicțiuni strene, său se formează o jurisdicțiune propria independentă nu s'a pututu realiză pâna acum e tristu și din acelu punctu de vedere, in care a fostu comunitatea mai inainte.

Déca inşa in regim a credutu de a nu se abate dela deslegarea acestei cestioni pre calea legislativa, atunci numai o cale stă deschisa, pentru de a dă comunelor suplicante dreptul propriu administratiuni.

Fără schimbare a stărei legale, fără vatamare de dreptu s'a potutu concede acestoru comune participarea la administratiunea municipale numai in comitatul, de care după dreptu se tineau.

Incorporarea comunelor celor siepte județie și care suntu pre bunurile cetăției, in scaunul Sabiiului vatama in modu voluntari relatiunile statore de dreptu, și nu se pote privi decătu de o masura, ce aru potea se motiveze provocarea la § 18 a legei despre indeplinirea uniuniei.

Ministeriul insarcinat cu execuțarea acestei legi e plenipotentiatu, a intrebuintă sub responsabilitatea sa a totu aceleia modalități de execuțare, ce va fi necesarie să acomode referintelor locali. Minisrii suntu după §. 32 a art. III. de lege din a. 1847/8 responsabili pentru totu faptele și ordinatiunile ce aru vatamă „legile statore“ și „santieni“ proprietății.“

Fără privire, ca in emisul presentu nu se tractează despre dispositiunile ducerei la indeplinire a uniuniei Transilvaniei cu Ungaria, nu se estinde plenipotentia data ministeriului pâna acolo de a recifica incorporarea comunelor suplicante la scaunul Sabiiului.

Pentru ca acăstă ordinatiune esmisa sub responsabilitatea sea e atâtua in contra stărei legale, cău și in contra santieniei proprietăției. Se poruncesc că sa se concéda celoru 16 comune incorpore, c'a in sensulu §. 12 rubr. 2 a punctelor regulative se exercize acela-si drepturi municipali, ca celelalte comunități rurale a scaunului Sabiiului. Se capete deci dreptu a-si trimite căte doi ablegati in adunările scaunale, a avea influenția asupra tuturor otarilor sienatorie de agendele scaunului, a participă la alegerea oficiolatoru supremi și a ablegatilor la universitate și a decide cu votu decidiotoriu nunumai in afacerile scaunali economice, ci a votat și in referintele tienatorie de avere naționale și a celor siepte județie.

(Va urmă.)

O impacare.

Biserica a Iba (in Banatu). Comuna mestecata romana și serbeasca au dusu mai de 40 ani o certă intre sine pentru egală indreptare biserică. Acum venindu și partea serbeasca la cunoșcerea adeverului au incheiat cu coreligionarii sei romani o impacacie cu aceea, ca biserică și scola sa ramâna pre partea serbeasca „și romani sa primeasca partea loru in sumă de 11,432 fl. 17 xr. Partea serbeasca au și depusu numai decătu 7280 fl. 50 xr. earo restulu de 4151 fl. 97 cruceri impreuna cu interesulu de siése la sută s'au deobligat a-lu platit in ultima Februarie 1870.

Astfelui sau impacatu parte invrajbite de 40 ani, la care impacacie prea multu sau meritatu inclitulu Magistratul localu, și barbatul nostru Vasiliu Radulovicu.

Romania.

Dominica, 16 Februarie curentu, la ora 1 după amédia, D. Zulauf, cavaleru de Pottemburg, consilier de legatiune alu Majestății Sele Imperiale Regale Apostolice, a avut onorea d'ă fi primitu in audiencia oficială de către Inalteia Sea Domnitorului.

D. Zulauf de Pottemburg, insotit de una adjutant domnescu, a fostu condusu la palatul impreuna cu personalulu agentiei și consulatului general alu Austriei in trasurile de gala ale curiei, escortate de unu detasament de cavalerie, și introdusu cu ceremonialul obiceinuitu in apartamen-

tele particulare ale Mariei Sele. Acolo d. consiliari de legătire a remisă în mânele Domnitorului, inconjurata de casa sea civilă și militară și în prezentă dlui ministru secretarul de Stat la departamentul de externe, scrisorile sele de credinția ce îl acreditează pre lângă persoana Înaltimei Sele în calitate de agent și consul general al Majestății Sele Imperiale Regale Apostolice.

D. consiliari de legătire a pronuntiatu următoriul discursu:

„Pré Inaltiate Domne.

„Remitiendu Altetiei Vôstre scrisorile prin care sună onoreea a fi acreditatu pre lângă persoana Majestății Sele Imperiale Regale Apostolice, cetezu a speră ca Înaltimea Vôstra va bine voi a 'mi acordă aceea-si bine-voitòre confidenția cu care a onoratu pre predecesorul meu.

Acésta confidenția n'a-si puté-o merită mai bine, de cătu conformându-me instrucțiunilor mele, cari sună prescriu d'a nu neglige nimicu spre a întreține și a consolidă cele mai bune raporturi între guvernul Altetiei Vôstre și acela alu Majestății Sele imperatorului și rege, augustulu meu suveranu.”

Înaltimea Sea Domnitorulu a respunsu:

„Domnule Agentu,

„Santu fericit u recunoscere in cuvintele dvostro sentimentele de buna vointia ce anima pre guvernul Majestății Sele imperatorului și regele în privința României. Nu e numai unu interesu reciprocu alu ambelor tieri, déra și o dorintia a mea pré sincera d'a 'ntreține relațiunile cele mai amicale cu Statele Ungariei. Primindu scrisorile ce ve acreditează pre lângă mine, in calitatea de agent și consul general alu Majestăției Sele Apostolice, ve promitu concursulu guvernului meu, care se va grabi, pre cătu va depinde de dânsul, n'ave inlesni și a ve face mai placutu exercitiul funcțiunilor d-vostre in România.

„Viua mea dorintia este ca siederea aci se ve fia cătu se pote mai agreabile și mai indelungată.”

(Monitorulu.)

De mai multu timpu jurnalele straine reproducu corespondinție din București prin cari se cauta a se infacisia România într'o necontenita agitație și guvernul dându sprijinul seu la totu felulu de uneltri in contr'a pâcei Europei. Împriștirea de proclamații mazziniiane, organizare de bande greco-bulgare, aspirații de a cucerî Transilvania, nimicu nu a lipsit u spre a acitia sprițile in contr'a nostra și spre a ne compromite înaintea puterilor garante.

Guvernul, cautându a află pre uneltrorii acelui cari, abusându de ospitalitatea ce li se dă, imprăstie in strainatate sciri pre cătu neadeverate pre atâtă și vatemătore positionei României ca Statu neutralu, a isbutit u fine a constată ca unulu din acestia era unu Polonez, anume Dunin. Acestea in ultimele dîle, a adresatu depesi' aici cătra redactiunea Kray și prin care afirma ca in România se impartu proclamații mazziniiane și se organizează bande greco-bulgare.

D. ministru de interne, avendu datoria de a ascură ordinea publică in tiéra, a provocat u pre numitulu Dunin a'i aretă actele și dovezile ce are despre totu ce afirmase prin depesia. La declararea sea ca nu are nici o asemenea dovèda, d. ministru a significat d-lui Dunin ca are a parăsi negresit u 48 ore tiéra, de a cără ospitalitate se facuse nedemnu prin depesile sele calomnișoare. La refusulu de a se supune acestei sigașcări, d. ministru a fostu nevoit u de a luă măsurile cuvenite in asemenea casu, și ieri numitulu Dunin a fostu datu peste frontieră pre la punctul Giurgiu.

Traductie după depesi' a domnului Dunin cătra redactiunea Kray și la Cracovia.

In tiéra se imprăstie o pretinsa proclamație mazziniiane, care trădă o origine rusa. Cu toate soluțiunea data conflictului turco-grecu, Grecii și Bulgarii continua de a lucră. — Romanulu escita contra ministerului. — Pericolosele agitații electorale mergu crescându.

(Monitorulu)

Dunin.

Varietati.

* * (Senatorul) din partea colegiului universităției din Iassu s'a alesu Dumincă trecula D. Petru Suciu. „Cur. d. I.”

* * Pruncul lui Teodoru regel din Abisenia), carele și capeta crescerea sub auspiciile guvernului englesu, se bucura de cea mai buna sanetate, cu totul ca se află sub clim'a negurăosa a Albionului. Earn'a acésta o va petrece in Anglia, apoi va merge pre insul'a Wight, unde-si va continua studiile incepute.

Publicații.

Prin carea se aduce la cunoștința on. publicu următoriul

ESTRASU:

ală socoteleloru anului civilu 1868 despre cele patru fonduri, carele s'a testatu de repausatulu Domnul Ioann Iug'a de Baci din Brasovu spre scopuri filantropice și scolastice.

Sum'a totala a aceloru fonduri este 25,200 fl. valuta austriaca, asediata primo loco in pretiulu Căsei, carea s'a cumperatu in pieli'a Brasovului sub nr. 82.

Dupa estrasulu socoteleloru din anulu 1867 au fostu remasă din venitulu prediseloru fonduri cu finea lui Decembrie 1867 unu restu in bani de 2002 fl. 91 $\frac{1}{2}$ xr. din carele trebuie sa se scada contingentul din destinatiunea Legatulu I carele din erore s'a erogatu in anulu 1867 pre contulu anul i 1868 cu . . . 105 fl.

Prin urmare au remasă acelu restu recte 1897 fl. 91 $\frac{1}{2}$ xr.

La care se adauge interesu aceloru fonduri alu anului 1868 cu 1260 fl. —

Sî competenția interesului la formandulu alu 2-lea fondu de 6300 fl. alu Legatului IV pre anulu 1868 cu 315 fl.

Apoi interesulu a 5% tolă pre anulu 1868 la sum'a de 1326 fl. 92 xr. carea s'a adunat pâna la ultim'a Decembrie 1867 la formandulu alu 2-lea fondu dela atinsulu Legatu cu 66 fl. 34 xr.

Sum'a primirei in an. 1868 3529 fl. 25 $\frac{1}{2}$ xr. din carea s'a datu

1) La destinatiunea Legatului alu II.	4 fl.
2) La destinatiunea Legatului alu III.	630 fl.
3) La destinatiunea Legatului alu IV.	315 fl.
cu totulu	949 fl.

Dupa detragerea dărei dela primire remane unu restu de 2590 fl. 25 $\frac{1}{2}$ xr.

cările se tienă:

a) de fondulu Legatului alu II cu	881 fl. 99 $\frac{1}{2}$ xr.
b) de formandulu alu 2-lea fondu a Legatului alu IV. cu	1808 fl. 26 xr.
cu totulu	2590 fl. 25 $\frac{1}{2}$ xr.
valută austriaca.	

Comitetulu administrativu alu fondurilor Iuganiene.

Brasovu, 31 Decembrie 1868.

Concursu.

Fîndu in parochia nostra gr. or. Nucișor'a cu filia Malaesci din Protopopiatulu Hatiegului lipsă de unu preotu, — se scrie concursu pentru ocuparea numitei parohii — care pre lângă o casa de locuitu pentru parochu are o portiune canonica (livadia) de 15—20 cara de fenu și, pre lângă taxele stolari, căte 2 ferdele de cucuruze cu tulie dela tota famili'a — cu acelu adaosu, că concurrentii, cari trebuie se fia său clerici absoluti său preotii in funcțiune, să-si îndreptedie suplicele loru instruite cu atestatele necesarie la "secretariatul Consistoriului archi-

die e esanu" in Sabiu celu multu pâna in 8 septamâni.

Sabiu, in 24 Februarie 1869
Secretariul Consistoriului Archidiocesanu gr. or.

31—2

Concursu.

Pertru ocuparea postului vacantu de invetitorin la scola trivialagreco orientale din Padin'a Matje in N. Moldov'a in districtulu Oravitei.

Pelitorii pentru acestu postu, cu care e inpreunat unu salarit u anualu de 126. fl. v. a. și o remuneratiune de 16 fl. 80 xr. v. a. pre fiacare anu pentru catechisatiune, au de a-si adresă petituniile scrise cu mâna loru propria alaturându si testimoniile de botezu, de moralitate și de calificatiunea despre studiile prescrise in 6. septamâni dela escrierea acestui concursu către venerabilulu ordinariatu episcopal greco-orientale din Caransebesiu.

Vien'a in 20 Februarie 1869.

Dela Directiunea generale a societății privilegiatei c. r. destatu austriace a căilor ferate.

30—2

EDICTU.

Radu Poplăcianu din comună Resinari, scaunulu Sabiu lui, care de patru ani, cu necredinția si-a parasit u pre legiuța sea socia Dobro lui Dumitru Bab'a, totu din Resinari, si a prebegit u in lume, nescindu-se loculu astărei lui, prin acésta se citéză, că in terminu de unu anu, si o dî, dela datulu de fatia, sa se infatisdie înaintea subscrului foru matrimoniale, căci la din contra, si in absența lui se va pertractă, si decide cererea amintitei femei, după prescrisele canonice.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractului Sabiu lui II-lea.

Sabiu, 14 Fauru 1869.

Ioann Panoviciu,

Protopresiteru.

29—2 EDICTU.

Eva lui Georgiu Savu, din comună Sebeșulu de susu in scaunulu Sabiu lui, care de siepte ani cu necredinția parăsindu-si pre legiuțula seu barbatu Tom'a Ghipu, totu din dist' comuna, si scaunu, au pribegit u in lume, nescindu-se ubicatiunea ei, prin acésta se citéza, că in terminu de unu anu, si o dî, dela datulu de fatia, sa se infatiszeze înaintea subscrului foru matrimoniale, căci la din contra, si in absența ei, se va pertractă, si decide cererea amintitului Tom'a Ghipu, după prescrisele canonice.

Sabiu, 14 Fauru 1869.

Forulu matrimoniale alu tractului Sabiu lui II-lea.

Ioann Panoviciu,

Protopresiteru.

40—1 EDICTU.

Prin care Dimitrie Ioanescu Pop'a din Saliste scaunulu Sabiu lui, care de tempu indelungat u necredinția si-a parasit u pre legiuțula sea socie Ann'a Pop'a si patri'a, fără a se scă loculu astărei lui, se indetorează, că in terminu de unu anu dela datulu de fatia, sa se presentedie înaintea forului matrimoniale subscrizu, pentru ca la din contra procesulu matrimoniale asupra-i urditu, si fără de elu se va pertractă si otari după prescrisele s. s. canonice bisericesci.

Sabiu 21 Fauru 1869.

Forulu matrim. gr. or. alu protop. tract.

Sabiu I.

I. Hannia,

Protopopu.

Pasiune

pentru 1—2000 de oi de acum pâna la Sântul-Georgiu se află la Thiuriu in "Nagy-végyiu" informație mai de aproape dă Canoniculu Michali in Blasie, si Axentie Severu in Cricau.

33—1

Burs'a de Vienn'a.

Din 26 Februarie (10 Martie) 1869.
Metalicele 5% 62 10 Act. de creditu 290
Imprumut. nat. 5% 69 40 Argintulu 121 50
Actiile de banca 720 Galbinulu 5 83

tipariulu tipografiei archidiocesane.